

ту руку і припадав устами до її жилавої шорсткості. — „Вої-
стіну воскрес, тату!“ — казав Володько, а чоло його було ясне
і горде, ніби він син великого царя.

Він ще і ще раз гордий „своїм татом“. Он над шляхом роз-
біліли нові хати. Десять нових господарств, десять родин! Нове
село! Там святочні люди, там діти, там гуторять йдучи до церкви
жінки... Так. Це він — „мої тато“, збудував це. Праця... Хіба ж
Володько не знає, що то значить? Він може тільки усміхнутися...
У нього ще й тепер босі ноги і порвані штанята. Та не в цім
справа... Он поле ожило великим життям і обіцяє нагородити всі
ті прикрі години довгих літ, переборених залізною волею залізних
людів...

А навколо ширінь. Небо, а на нім хмарини. Он та — кущ
вишневоцвіту. Та — снігова лавина. Видається, прорве блакить
і грохоне цілим тягарем на дубовий ліс від Жолобок...

— Ну, — каже батько. — Підем...

Рушають і йдуть у напрямку, де над угорським чагарником
зводиться димова башта і звідки родиться та розкладається в про-
сторах владна пісня міцногрудих дітей прийдучого.

КІНЕЦЬ ЧАСТИНИ ПЕРШОЇ.

o. Г. Костельник.

Хогутики піЮТЬ на божу славу.

(Дійсна правда).

— Не пізнаєте мене, панотче?

— Даруйте, ні! А деж ми стрічалися?

— Тому двадцять літ ви мене вчили в монастирі.

— Так, так! Тепер я собі вас пригадав.

Чому ж ви не залишилися в монастирі?

Чи ви самі виступили?

— Ні, панотче! Мене відпустили з монастиря, а Бог мені
свідком, що я ні в чому не був винен. Наговорили на мене. На
світі я спершу гірко бідував. Та тепер я, як то кажуть, людина
на свому місці. Я жонатий, маю жінку й діти, тут у місті маю
каменицю. Я купець...

— Ну, й гаразд! дякувати Богу!

— Авжеж дякувати Богу, бо тільки він так поміг мені.
Знаете, панотче, в яких часах довелось нам жити. Дуже легко
стратити ціле майно. Й мої гроши нераз „на волоску висіли“. ТА я завсіди саме найліпше потрапляв — при всіх змінах ва-
люти й довжників. Певне, що я не був сам собою такий мудрий
та обачний, тільки Бог так мене вів.

Цей мій гість, мій давній учень, був гарно одягненою лю-
диною, не дуже вчений, але й не простий, бо в монастирі він

і латини вчився. Я бачив по ньому, що він ще не скінчив, що хотів, і попросив я його сісти. Сіли ми обидва.

— Я, панотче, прийшов до вас, не тільки, щоб похвалитися перед вами. Хочу вас щось запитатися. Я мав одну дивну пригоду в житті. Вже давно, перед тридцять роками. Але вона не сходить мені з пам'яті. Питався я вже ріжків священиків, однака не можу сказати, щоб їх відповідь мене вдоволила. А про вас говорять, що ви такими речами займаєтесь:

Я розсміявся:

— Ой, приятелю, неважек маю купувати кота в мішку? Кажіть, то й побачимо! Радо послухаю!

— То так вкоротці годі. Хочу, щоб ви все знали. Перш за все мушу вам сказати, що я вже змалку був дуже побожний. Я родився на монаха, а — бачите — доля не дала мені стати монахом. Та я не гніваюся на монахів з того монастиря, де я був. Завсіди я ходив до них і тепер ходжу. Я радше був би монахом, ніж тим, чим я є, але треба від Бога приймати, що він дає.

Мій гість говорив так просто й широ, що я не сумнівався про правдивість його слів. Але з цікавості я нетерпеливився й кинув питання:

— А деж та ваша дивна пригода?

— Це було так. Коли я мав чотирнадцять років, у Велику П'ятницю мене мати самого залишила в хаті. Родичі пішли до церкви на „винос плащаниці“. Мати наказувала мені: Памятай, що сьогодні Велика П'ятниця, найбільший піст у році, бо в той день Ісуса Христа розпяли. Коли б ти дуже зголоднів, то відкроїш собі кусень хліба, але нічого іншого не вільно юсти. А з хати не виходи, аж доки ми не вернемося з церкви. Вважай на квочку, що сидить на яйцях. Саме десь тепер будуть курятка виходити з яєць, вибирай їх з-під квочки, щоб їх пе подушила. Ось тут ситко, до нього кластимеш курятка, а накриєш їх цею старою хустиною, щоб їм було тепло. В ситку курятка осушаться. Не забудь! Уважай!

Залишився я сам у хаті — з квочкою, що сиділа на яйцях у кутику. День був ясний, гарний — памятаю, начеб сьогодні було. Дійсно внедовзі курятка стали виходити. То була десь дванадцята година, а до другої всі курятка вийшли з яєць. Я їх, як мені мати казала, вибирав з-під квочки й давав до ситка. Я дуже любив мою покійну матір, тому боявся чимнебудь уразити її.

Через цілий час я тільки на курятка зважав і нічого не їв.

Та це не була ніяка робота, тому я водночас молився й роздумував про Христа Спасителя. Я про Христа все зі школи знов і дуже це любив. Думав я собі.

О, Господи небесний, який ти добрий! Свого Сина ти післав на землю, щоб нас спас, а недобрі люди розпяли його! Ще й апостол Петро зі страху вирікся Ісуса Христа аж Йому когут, коли вночі запіяв, нагадав, що він зробив — і тоді Петро покаявся. Але ще не досить, що Божий Син дав себе за

нас розпяти — Ти, Господи небесний, даєш нам такі гарні қурятка, щоб нам і вони, як апостолові Петрові той қогут, пригадували твою доброту й славу, щоб ми не забували про Тебе. О Боже, дійсно мусимо тобі дякувати за ці қурятка, що нам їх даєш...

А знайте, панотче, все молоде міле, а қурятка мабуть наймиліші! Я їх, котре вже осушилося, цілавав і знаком св. хреста благословив, як божий дар. Так мені скоро зійшов час, доки наші не повернулися з церкви. Я й знову нетерпеливився:

— А деж тут та дивна пригода?

— Ще трошечки стерпіть, панотче. Оповім вам, як було далі. По півдні я пішов до Христового гробу — до плащаниці. У Велику Суботу мати залишилася в хаті, а я з батьком пішов до церкви. Коли ми прийшли додому, қурятка вже ходили по світлиці з квочкою. В неділю, на Великдень рано ми всі троє пішли до церкви з паскою. По відправі прийшли ми додому з посвяченою паскою. Мати зараз випустила квочку з қурятами із заглиблення під піччю. На двір ми қуряток ще не пускали, бо ще було за холодно для них, тому тільки по хаті ходили.

Коли ми сіли за стіл, щоб їсти свячене, один з қогутіків з тих наших маленьких қуряток, що ще не мали ані трьох днів, став на середині світлиці, витягнув шийку, потріпав крильцятами та запіяв — так само, як старі қогути піють, тільки що точеньким голосом. Батько споглянув на матір, мати на батька, а і я вже розумів, що це не було звичайне. Та зараз запіяв другий қогутік, третій — так усі, скільки лиш було қогутіків.

Батько перехрестився й промовив: „Свят, свят, свят Господи!“ За батьком перехрестилася мати і я. І так наші қогутіки піяли через усі три дні Великодніх Свят. Не начеб на коменду, щоб усі нараз піяли, а так, як звичайно қогути піють: коли один запіяв, то за ним піяв другий, третій... А потім цілком перестали піяти й знову стали піяти аж в осені, коли їм був уже час. Дивне це, бачите, як така дрібота піє. Памятаю, що батько нераз про це говорив: „Відколи живу, такого я не бачив і про таке не чув!“ А сусіди, коли до нас, бувало, прийшли, втікали вже з порога нашої світлиці, коли бачили, як ті наші машопенькі қогутіки піяли, бо вважали це за несамовите й казали, що це недобре віщує. Та нам нічого злого не приключилося. Однак у тому справді було щось несамовите, бо — розміркуйте добре, панотче — як би це піяв тільки один қогутік, але то піяли всі, які лише були, і піяли тільки через три дні Великодніх Свят, а потім цілком перестали.

Що ж ви на це скажете? Чи це було від Бога, на божу славу, чи тільки так приключилося? Та якоже могло би було саме так приключитися?

— А що ж вам сказали священики, до котрих ви вдавалися?

— Всі сказали, що це мусіло бути Богові на славу, бо қогутіки піяли тільки через три дні Великодніх Свят. Та я й сам так догадуюся. Але хотів би я знати дещо більше, коли б можна.

Одно мене завсіди непокоїть: Чи я не провинився, коли ті курятка благословив знаком св. хреста, бож я великого Бога призовав на малу річ? Мені так, наче б я щось негідного зробив зі св. Причастям...

— О, про те можете бути цілком спокійні! Адже для Бога нема малих річей, бо він усі їх створив. А ви не надуживали своїх молитов над курятками, але саме про божу славу дбали І ви справді помножили її.

— Як ви це розумієте?

— Як? Люди не знають, що їх думки ї почування це чародійна сила, коли перевищать свою звичайну міру, коли виступлять зі своєї колії. Ви ті курятка зачарували!

— Я? Ні, панотче, я тоді тільки молився, а ніяких чарів не робив — я ані ніколи не знат, як то чарується!

— Не треба знати! Тільки треба... спромогтися на те! Треба в своїй душі розбудити ту силу, про котру Христос каже, що вона здібна ї гори переносити. Ви певне вже чували про те, що той, хто спить, звичайно будиться, коли хтось на нього дивиться; а коли за кимсь дивимося, то він, буває, оглянеметься. Хто ж це діє? Душа зі своїми думками ї почуваннями.

Коли ви ті курята вибирали з-під квочки, коли їх цілували ї благословили, то ви їм накинули свою побожну думку, що мають послужити Богові на славу, як той когут, що апостолові Петрові своїм піянням пригадав Христове слово. Побожні думки ї почування були тоді в вашій душі дуже сильні, ви цілій їм віддавалися, постили ї були ви сам у хаті, то ж ніхто діянню ваших думок не перешкоджав. Вони від вас ішли в світ, наче тепло з розпаленої печі; і як тепло накидується повітря ї річам, що поблизу печі, так ваші побожні думки накинулися молоденьким куряткам...

— А, так це могло бути! Тепер уже буду спокійний, панотче! Це було дійсно на божу славу, а без моого гріха.

— Так, на божу славу!

Марія Омельченкова.

Англійський жіночий новітній роман.

В сучасну добу, коли жінки домагаються рівноправності, не паперової, а дійсної, в усіх галузях народного життя, ми, самі жінки, ставимо собі за завдання зясувати, чи ж дійсно жінка внесла і може вносити рівноцінні культурні скарби в життя свого народу на рівні з мужчиною? Жінки мали змогу впродовж культурного життя народу найбільше проявити себе в літературі й тому мені завжди було цікаво простудіювати, що цінного внесла жінка в цій галузі, яка була їй приступна більш менше віддавна? При студіях жіночої творчости в літературі вважаю, що в англійській літературі жінка стоїть дуже високо.